

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน Context Based Learning

อิชยา กองไชย¹
Itchaya Kongchai

บทคัดย่อ (Abstract)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานหรือ Context Based Learning คือการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียน เรียนรู้จากสถานการณ์จริงที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากบริบทและสถานที่จริงและเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน Context Based Learning ซึ่งยังสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะเป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวซึ่งจะทำให้ นักเรียนเข้าใจได้ง่าย ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานจึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้

คำสำคัญ (Keywords): บริบทเป็นฐาน

Abstract

Context Based Learning is teaching management that support student in real situations and Context Based Learning can develop student in daily life. Context Based Learning can help student connect knowledge in daily life because student can learn from close their life so Context Based Learning is important and can develop student.

Keyword: Context Based Learning

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน หรือ Context Based Learning คือการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เชื่อมโยงความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยการจัดสถานการณ์ที่เกิดขึ้นใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียนการจัดการเรียนสอน นอกจากนี้นักวิชาการหลายท่านยังได้ให้ความหมายของการใช้บริบทเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

Received: 2020-11-23 Revised: 2021-09-26 Accepted: 2021-09-27

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม Administrative Officer, Faculty of Education, Nakhonpanom University. Corresponding Author e-mail: alicekong31@outlook.com

บพิธ กิจมี (2551) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน (Context based learning) หมายถึง การเรียนการสอนที่เน้นภาพรวมของ สิ่งแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ โดยการใช้บริบทที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะถูกปลูกฝังการเรียนรู้โดยเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม และมีครูเป็นผู้ที่คอย กระตุ้นชี้แนะ นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานจะเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ นักเรียนมีความรู้สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้ และจะส่งเสริม ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

จินดา พรหมณัฐ (2553) ได้กล่าวถึงความหมายของ การเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน หมายถึง การเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม การดำรงชีวิต และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานเป็นรูปแบบ การเรียนรู้ที่นำเอาบริบท ซึ่งเป็นสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และโรงเรียน มาเป็นสื่อการสอนในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

Julia B. Akers (1999) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ บริบทเป็นฐาน หมายถึง การเรียนรู้ตามบริบทที่มีหลายด้านและครอบคลุม บทบาทของ ผู้สอนและผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมในชีวิตจริงทั้งภายในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีการเชื่อมต่อและเข้าใจบทเรียน แล้วนำไปใช้กับชีวิตของตัวเอง ผู้เรียนมีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ได้เรียนรู้คุณค่าของการทำงานเป็นกลุ่ม และได้พึ่งพาอาศัยกัน นอกจากนั้นการเรียนการสอนยังให้ความสำคัญของผู้เรียน โดยรูปแบบการเรียนการสอน เกิดจากความต้องการของผู้เรียน และนำมาใช้ในการวางแผน ในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีแรงกระตุ้นมีความสนใจมากขึ้น

Matthew Clifford and Marica Wilson (2000) ได้กล่าวถึง ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนโดย ประยุกต์จากพื้นฐานของประสบการณ์เดิม จากชีวิตประจำวันในครอบครัวเรียนรู้ด้วย กิจกรรมกลุ่ม และการทำงาน เพื่อนำไปสู่การได้มาซึ่งความรู้ การเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระบวนการเน้นการเรียนรู้โดยแก้ปัญหา ผู้เรียนสามารถ ควบคุมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ โดยการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มและมีการประเมินผลตามสภาพจริง

Elaine B. Johnson (2006) ได้กล่าวถึงความหมายของ การเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน หมายถึง การเรียนรู้แบบองค์รวมที่มีส่วนต่าง ๆ ที่มี ความสัมพันธ์มากกว่าหนึ่งวิธีการที่จะประกอบ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ศึกษาหาความหมาย ด้านวิชาการจากบริบทของผู้เรียน สังคม และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เป็นการค้นคว้าหาความรู้ ความหมายที่แท้จริง จากการทำกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การร่วมมือกันแก้ปัญหา การเสนอความคิดร่วมกับการวิจารณ์จากความคิดสร้างสรรค์ การเข้ารับการฝึกอบรมและการเรียนรู้จากประสบการณ์ดั้งเดิม

Khumalo L. T. N. (2009) ได้กล่าวถึงความหมายของ การเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนโดยผู้สอนจะต้องทำหน้าที่หลายด้านเช่น เป็นผู้จัดการใน

กระบวนการผู้บริหาร นักวิชาการ นักวิจัยด้านการเรียนการสอน นักออกแบบโปรแกรม ผู้ใกล้ชิดด้านความถูกต้องของเนื้อหา ผู้คอยอำนวยความสะดวกในการจัดหาแหล่งการเรียนรู้ และเป็นผู้ประเมินตามสภาพจริงของ การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐานของการเรียนรู้

Trimmer, W., Laracy K. and Love-GrayM. (2009) ได้กล่าวถึง ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน หมายถึง การเรียนการสอนโดยใช้บริบท เป็นฐานเป็นทางเลือกทางหนึ่งที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนแทนวิธีแบบบรรยาย ให้ผู้เรียนจดบันทึก โดยการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานได้เปลี่ยนแปลงมาจากการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based learning) เนื่องจากว่าปัญหา(Problem) เป็นคำที่ไม่ดี โดยเริ่มต้นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้เริ่มต้นมาจากการศึกษาทางด้านการดูแลสุขภาพจากประเทศแคนาดา ในปี ค.ศ. 1960 ของมหาวิทยาลัยแมคมาสเตอร์ ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาแพทย์ก่อนที่จะออกปฏิบัติงาน ผู้เรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การคุยกันนำไปสู่การตั้งสมมติฐานของการเรียนรู้ การสำรวจความสนใจและความต้องการของผู้เรียน จากนั้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการกลุ่มและการทำงานควบคู่กันจากความหมายข้างต้นทั้งหมด

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานหรือ Context Based Learning คือ การจัดการเรียนการสอนที่ใช้สถานการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ได้ และยังสามารถแก้ปัญหาการทำงานกลุ่ม และยังเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมสังคมและวัฒนธรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนค้นคว้าหาความหมายที่แท้จริง จากการทำกิจกรรมในชีวิตจริง อีกทั้งยังกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน หรือ Context Based Learning ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การสำรวจและความต้องการความสนใจของตนเอง ช่วยกันแก้ปัญหาในกระบวนการกลุ่ม และเป็นการช่วยให้ผู้สอนเห็นความสำคัญของผู้เรียน เพราะรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจะเน้นที่ความสนใจของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่จะใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดกระบวนการคิด และเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและการพัฒนารูปแบบของขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน ดังนี้

(บพิทจิณี, 2551; จินดา พรหมณัฐ, 2553; ศักดิ์ชาย ขวัญสิน, 2553)

1. ขั้นตอนกำหนดสถานการณ์

ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียน หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนสนใจ ให้ผู้เรียนได้นึกคิดและอภิปรายเกี่ยวกับ สถานการณ์ รวมถึงให้ผู้เรียนได้กำหนดปัญหาและคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอภิปรายร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยสมาชิกภายในกลุ่มควรมีความหลากหลาย เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ให้ผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะ ผู้เรียนเป็นผู้

กำหนดในสิ่งที่เขา อยากเรียนรู้ที่มีอยู่ในบริบทพื้นฐานการวิเคราะห์ร่วมกัน ผู้เรียนแสดงความคิด แลกเปลี่ยน อภิปรายร่วมกัน เพื่อแสดงถึงความรู้ที่มีอยู่เดิม ให้ผู้เรียนได้ถกเถียงและแลกเปลี่ยน ความรู้ กันภายในกลุ่มและร่วมมือกันตั้งเป้าหมายพัฒนากลยุทธ์ในการเข้าถึงเป้าหมาย

2. ขั้นลงมือปฏิบัติงาน

ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้ ศึกษาหรือลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นสถานการณ์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ หรือแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ใน

ขั้นที่ 1 ซึ่งรวมถึงการค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน เช่น ใบความรู้หนังสือเรียน เอกสาร ตำรา วรรณกรรม และการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง นั้น ๆ ซึ่งใน

ขั้นตอนที่ 2 นี้ผู้เรียนจะระบุถึงความแตกต่างในความเชื่อและสมมติฐานของตนเอง การใช้คำถาม ทำไม อะไร อย่างไร เพื่อเป็นการหาแนวทางของการได้มาซึ่งการค้นพบคำตอบให้กับ ตนเอง

3. ขั้นเรียนรู้แนวคิดสำคัญผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบายในกลุ่ม

เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้นำเสนอข้อค้นพบต่าง ๆ รวมทั้งสรุปความรู้หรือแนวคิดที่ได้จาก การค้นหาความรู้ด้วยตนเองว่าสิ่งที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ในอนาคตได้อย่างไรโดยผู้สอน จะเป็นผู้ประเมินว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรจากการแก้ไขสถานการณ์

4. ขั้นนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้หรือแนวคิดที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์อื่น ๆ หรือ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนเพื่อให้สะท้อนคิดเกี่ยวกับ บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ และวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการทำงานกลุ่ม ผู้เรียนจะต้อง สะท้อนคิดในสิ่งที่ตนได้เรียนรู้จาก กิจกรรมที่ใช้บริบทเป็นฐานว่าได้ความรู้ประสบการณ์ อย่างไร และสามารถนำความรู้ไปใช้ในอนาคต ได้อย่างไร

อัญญา พลตเปลื้อง ได้กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บริบทเป็นฐาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นกำหนดสถานการณ์ ในขั้นนี้เป็นการนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยผู้สอนเพื่อ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่ได้รับรู้ เรื่องที่ผู้เรียนสนใจอาจมาจากเหตุการณ์ที่อยู่ ในช่วงเวลานั้นหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนประสบแล้วเกิดการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่ผู้เรียนรับรู้มา ก่อน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษาค้นคว้าในขั้นนี้เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือศึกษา ค้นคว้า สืบค้นข้อมูลจากผู้รู้ในบริบทนั้น ๆ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้หรือ แนวคิดใหม่ๆ นอกเหนือจากประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขั้นนี้เป็นการให้ผู้เรียนได้นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ แผลผล สรุปผล โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการทำความเข้าใจในบริบทที่ได้กับแนวคิดอื่น ๆ มีการ

แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้ ได้อธิบายและหาสรุปร่วมกันเกี่ยวกับแนวคิดที่สอดคล้องกับบริบทที่ได้ศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นเสนอแนวทางการพัฒนาในขั้นนี้เป็นการให้ผู้เรียนได้ขยายความรู้หรือข้อค้นพบเพื่อประยุกต์ใช้หรือแก้ไขสถานการณ์ที่เผชิญในบริบทต่าง ๆ ได้ จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน

(สุธิดา ศรีมานพ และคณะ, 2562) ได้กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บริบทเป็นฐานประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสถานการณ์ ครูนำเสนอข่าวสถานการณ์

ขั้นที่ 2 ลงมือปฏิบัติ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 3 เรียนรู้แนวคิดสำคัญ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิด และเปรียบเทียบผลการทำกิจกรรม พร้อมเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 4 นำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ครูนำเสนอสถานการณ์

สรุปได้ว่าขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานหรือ Context Based Learning จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นกำหนดสถานการณ์ 2. ขั้นลงมือปฏิบัติงาน 3. ขั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยน 4. ขั้นนำไปใช้และพัฒนา

นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานหรือ Context Based Learning เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุข การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นเชื่อมโยงบริบทจากชีวิตจริงเข้ากับการเรียนการสอน เน้นการใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่สร้างขึ้นให้มีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักการ กฎและสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถทำให้แนวคิด หลักการ กฎ และสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้ดีขึ้น (Bennett; & Holman, 2002) โดยจัดการเรียนรู้ในลักษณะกิจกรรมที่เน้นการระดมความคิดและแก้ปัญหาร่วมกันของนักเรียน (Darkwah, 2006) ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญ of สิ่งที่เรียนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต นักเรียนสนใจในเนื้อหาและจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด (ศราวุธ จอมนำ, 2557) ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานนี้เป็นการให้นักเรียนได้เรียนรู้จากวิถีชีวิตจริงทำให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ เกิดความสนใจในการเรียนรู้ ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน และเห็นคุณค่าในการเรียนรู้จะส่งผลให้นักเรียนเกิดความสุขในการเรียน (สุชาติ แก้วพิกุล, 2555) การทำกิจกรรมการอภิปรายหาข้อสรุปภายในกลุ่มของนักเรียนจะทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน (ศราวุธ จอมนำ, 2557; อ้างอิงจาก Ceawford; & Witte, 1999) และการเรียนรู้จากสิ่งที่คุ้นเคยอยู่แล้ว ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจมโนทัศน์ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น (บพิตร กิจมี, 2551: 54) และเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวว่า ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554) และยังมีงานวิจัยอีกหลายชิ้นที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้

โดยใช้บริบทเป็นฐาน เช่น งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานในวิชาการปฏิบัติการบริหารการพยาบาล (อัญญา พลตเปลื้อง ได้กล่าวว่า คณะแผนกผลลัพธ์การเรียนรู้หลังได้รับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนแบบใช้บริบทเป็นฐาน สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ ผู้สอนควรใช้การเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างประสบการณ์แก่นักศึกษาและได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้และ (สิริพงศ์ แพทย์วงศ์ และคณะ, 2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ PRO ต่อความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง เสียง พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมทั้งสามองค์ประกอบของคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ใน ข้อคำถามที่เป็นบริบทใกล้เคียงมากกว่าข้อคำถามที่เป็นบริบทไกล เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบทั้งข้อคำถามที่เป็นบริบทไกล เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบทั้งข้อคำถามที่เป็นบริบทใกล้เคียงและที่เป็นบริบทไกลพบว่า นักเรียนจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากทั้งองค์ประกอบของทฤษฎีและผลลัพธ์แต่เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของเหตุผลพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ในข้อคำถามที่เป็นบริบทไกล และอยู่ในระดับดีในข้อคำถามที่เป็นบริบทใกล้เคียง นอกจากนี้ (สุจิตา ศรีมานพและคณะ, 2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการนำความรู้ เรื่องพลังงานความร้อนไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการนำความรู้เรื่องพลังงานความร้อน ไปใช้ในชีวิตประจำวันหลังเรียนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป แต่ผลความสามารถของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานอยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน (context – based learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้สืบเสาะหาความรู้ โดยเอาสถานการณ์ที่อยู่รอบตัวเข้ามาให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิด กฎและทฤษฎี ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (De Jon, 2563) โดยจัดสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เน้นการเรียนที่อาศัยการบูรณาการเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์ที่เหมาะสม (พัชรมัย นิมละอ, 2559) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะในการนำไปใช้พร้อมๆกัน ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้คือ การอภิปรายกลุ่มย่อย ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน และให้ผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์ที่อยู่ในบริบท มีการแลกเปลี่ยนแนวคิดเพื่อตรวจสอบความรู้เดิม (ศุภกร และคณะ, 2560) จากนั้นผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม มีการวางแผนในการแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น ๆ หรือคิดเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกัน โดยมีผู้สอนคอยชี้แนะ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน (context – based learning) นั้นเป็นวิธีการที่ดีอีกวิธีหนึ่งที่ผู้สอนสามารถนำมาพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพและยังสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้และเกิดการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- บพิธ กิจมี. (2551). *การใช้การเรียนรู้แบบบริบทเป็นฐานในการจัดกิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านเมืองคอง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สิริพงษ์ แพทย์วงษ์ และคณะ. (2563). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ PRO ต่อความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง เสียง*. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Barry J. Fraser&David B. Zandvillet. (2016). *Teacher Creating Context-Based Learning Environment in Science*. The Netherlands: Sense Publishers.
- Gilbert, J.K. (2006). Context based chemistry education on the nature of “context” in chemical education. *International Journal of Science Education*. 28(9), 957- 976.

